Program Slovensko 2021-2027

Výzva na podporu energetickej efektívnosti a využívania OZE vo verejných budovách

Opatrenia:

2.1.2. Znižovanie energetickej náročnosti budov

2.2.2. Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou

Opatrenie 2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov

oprávnené sú nasledujúce hlavné aktivity:

a) vypracovanie energetického auditu minimálne na predmet projektu;
b) vypracovanie projektovej dokumentácie na predmet projektu;
c) zateplenie obvodového plášťa;
d) zateplenie strešného plášťa;
e) výmena otvorových konštrukcií;
f) inštalácia / rekonštrukcia / modernizácia vykurovacieho systému;
g) inštalácia / rekonštrukcia / modernizácia systémov chladenia a vetrania;
h) inštalácia / rekonštrukcia / modernizácia systémov prípravy teplej vody;
i) rekonštrukcia / modernizácia osvetlenia;
j) inštalácia systémov merania a riadenia;
k) iné opatrenia prinášajúce úsporu primárnej energie
l) zavádzanie energetického manažmentu;
m) zavádzanie monitoringu prevádzkových údajov;
n) realizácia opatrení zlepšujúcich kvalitu vnútorného prostredia;
   (**Povinná aktivita.** Kvalita vnútorného prostredia zahŕňa zabezpečenie: výmeny (kvality) vnútorného vzduchu, tepelnej pohody, sluchovej spokojnosti (akustiky), svetelnej pohody, zdravia a základného komfortu využívania budovy, ak základný komfort prispieva ku kvalite vnútorného prostredia. V rámci základného komfortu využívania budovy sú oprávnené výlučne výdavky na podlahové krytiny (vrátane kobercových krytín v prípade, ak plnia funkciu podlahovej krytiny, t. j. oprávnenosť podlahovej krytiny súbežne s kobercovou krytinou nie je možná), interiérové omietky a farby, interiérové dvere, základnú sanitu a súvisiace rozvody a odstránenie zdravotných rizík napr. plesní.
o) realizácia debarierizačných opatrení;
   (**Povinnosť realizácie debarierizačných opatrení** - ak ich budova nemá inštalované, s cieľom zabezpečiť dostupnosť verejných služieb pre obyvateľov s obmedzenou mobilitou a senzorickou orientáciou, v súlade s čl. 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím).
p) inštalácia / rekonštrukcia / modernizácia elektrických nabíjacích staníc pre elektromobilitu;
q) realizácia estetických opatrení „Nového Európskeho Bauhausu“;
   (stojí na 3 pilieroch; Udržateľnosti – aktivity energetickej efektívnosti a využívania OZE, Sociálnej inklúzie – aktivity bezbariérového prístupu, Estetiky – vonkajšie funkčné dizajnové prvky budovy explicitne navrhované architektom a zakotvené v projektovej dokumentácii).
r) realizácia zelených opatrení (napr. zelené strechy / steny, systémy zadržiavania a využívania dažďovej vody);
s) realizácia opatrení ochrany biodiverzity - opatrenia určené na zachovanie miest hniezdenia, rozmnožovania alebo odpočinku chráneného živočícha, pokiaľ sú tieto miesta dotknuté činnosťou, ktorá je predmetom podpory. (len v prípade potvrdenia výskytu chránených živočíchov a ich úkrytov v budove, ktoré vyplynú z konania pri povoľovaní stavebných úprav a udržiavacích prác budov (najmä zatepľovaní), t. j. zo stavebného povolenia v zmysle § 3 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny).

Podmienky pre realizáciu Opatrenia 2.1.2:

a) V Projektovej dokumentácii **musí byť stanovené dodržanie kvality vnútorného prostredia zabezpečením požadovanej výmeny vnútorného vzduchu** alebo aj ďalšími opatreniami zlepšujúcimi vnútorné prostredie. V prípade výdavkov základného komfortu budovy sa v projektovej dokumentácie uvedie či navrhované výdavky prispievajú ku kvalite vnútorného prostredia.

b) V budove nie je navrhované odpojenie od účinných systémov CZT.

c) Budova ako celok musí **podliehať energetickej certifikácii** podľa § 5 zákona č. 555/2005 Z. z.;

d) Budova musí dosiahnuť plánovanú **úsporu primárnej energie minimálne 30%, v prípade hĺbkovej obnovy minimálne 60%.** Intenzita podpory bude zohľadňovať úsporu primárnej energie. Splnenie podmienky sa preukazuje na základe výsledku porovnania údajov východiskového stavu v predrealizačnom energetickom certifikáte a navrhovaného stavu uvedeného v projektovom energetickom hodnotení. Skutočný stav bude po skončení projektu overený na základe energetického certifikátu po rekonštrukcii (obnove) budovy.

e) Zlepší sa energetická klasifikácia budovy **najmenej o jednu energetickú triedu**.

f) Opatrenia na úsporu energie v budove budú navrhnuté tak, aby sa **potreba energie znížila na úroveň budov s takmer nulovou potrebou energie A0.** Ak nie je technicky alebo funkčne uskutočniteľné dosiahnuť pre danú budovu energetickú triedu A0, je nevyhnutné túto skutočnosť zdôvodniť v rámci predloženej projektovej dokumentácie a Projektového energetického hodnotenia;

g) **Value for Money** – táto výzva nemá stanovené finančné limity!

h) V rámci projektu je povinná **realizácia debarierizačných opatrení** - ak ich budova nemá už inštalované. Pri príprave projektu je potrebné sa riadiť „Checklistami – Vyhlásenie o bezbariérovej prístupnosti“ pre rôzne kategórie budov, ktoré sú dostupné na web sídle gestora HP https://horizontalneprincipy.gov.sk/hp-v-novom-po-2021-2027/index.html?csrt=17859234245088743815 ,v časti Riadiaca dokumentácia. Projektová dokumentácia musí byť vypracovaná v súlade so stavebnou legislatívou, najmä so stavebným zákonom, vyhláškou MŽP č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a článkom 9 Prístupnosť Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Opatrenie 2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou

oprávnené sú nasledujúce hlavné aktivity:

a) inštalácia zariadení využívajúcich OZE; (Zariadením využívajúcim OZE sa pre účely tejto výzvy rozumie výstavba fotovoltického zariadenia / fotovoltickej elektrárne a/alebo tepelných čerpadiel a/alebo slnečných termických kolektorov); (Poznámka: Nákup zariadenia OZE, jeho inštalácia a vyvolané investície, napr. statika strechy, patrí do Opatrenia 2.2.2).
b) uskladňovanie energie z OZE;
c) zavádzanie systémov monitorovania, optimalizácie a riadenia spotreby energie.

Podmienky pre realizáciu Opatrenia 2.2.2:

a) **Realizácia minimálne hlavnej aktivity** ustanovenej **v písm. a) je povinná**; zároveň
b) **Fotovoltické zariadenie / fotovoltická elektráreň** môže byť umiestnená na stavbe v súlade s podmienkou vysporiadania majetkovo – právnych vzťahov č. 8 alebo na pozemku zapísanom v katastri nehnuteľností ako „zastavaná plocha a nádvorie“ alebo ako „ostatná plocha“; zároveň V zmysle kódu druhu pozemku č. 13 alebo 14 Prílohy č. 1 Vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z. z 28. októbra 2009, ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.
c) **Zariadenie musí znižovať emisie skleníkových plynov počas životného cyklu**, ktoré sú v prípade výroby elektriny z geotermálnej energie nižšie ako 100 g ekvivalentu CO2/kWh (v súlade s Prílohou č. 8 výzvy - Zásada „nespôsobovať významnú škodu“).
d) **Value for Money** - táto výzva nemá stanovené finančné limity!

OZE na výrobu elektriny:
Projektová dokumentácia predkladá situačný nákres zapojenia fotovoltického zariadenia vypracovaný projektantom. Situačný nákres musí obsahovať pôdorys infraštruktúry (areálu / budovy), ktorá bude využívať výstupy projektu (najmä vyrobenú elektrinu) s jednoznačne zobrazenými priestormi (miestnosťami) vrátane zobrazenia umiestnenia FVZ. Zároveň musí jasne a jednoznačne identifikovať elektrický okruh/ elektrické okruhy pripojené na FVZ a ak je infraštruktúra využívaná čo len čiastočne na hospodárske činnosti iné ako sprievodné aj všetky ostatné elektrické okruhy.

- Ako prílohu žiadosti o NFP žiadateľ predkladá **Projektovú dokumentáciu autorizovanú oprávnenou osobou a overenú príslušným povoľovacím orgánom.** Projektovú dokumentáciu pripraviť **v stupni pre realizáciu stavby.** Projektová dokumentácia musí byť vypracovaná **samostatne pre každú budovu**. Overenie projektovej dokumentácie povoľovacím orgánom žiadateľ preukazuje predložením skenu minimálne titulnej strany PD a energetického hodnotenia, ktorá obsahuje odtlačok pečiatky povoľovacieho orgánu, podpis zodpovednej osoby, číslo a dátum vydania povolenia na uskutočnenie stavebných prác. Predložená projektová dokumentácia musí byť úplná a totožná s projektovou dokumentáciou, ktorá bola predmetom povoľovacieho konania a bola v tomto konaní overená.
- Súčasťou projektovej dokumentácie musí byť aj **Energetické hodnotenie.** V štádiu povoľovania stavby ním **preukazuje splnenie požiadavky na energetickú hospodárnosť budov** (stanovenie plánovanej hodnoty hornej hranice energetickej triedy pre globálny ukazovateľ) ako aj **stanovenie plánovanej hodnoty merateľných ukazovateľov projektu.** V súlade so zákonom č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Energetické hodnotenie musí byť overené príslušným povoľovacím orgánom!!! Energetické hodnotenie musí obsahovať identifikáciu budovy, spolu so spôsobom využitia budovy a zaradenie do kategórie budovy v súlade s platnou legislatívou. Energetické hodnotenie sa uskutočňuje pre každé miesto spotreby energie nachádzajúce sa v budove (vykurovanie, príprava teplej vody, nútené vetranie a chladenie, osvetlenie) a pre každý energetický nosič.
- Oprávnená osoba (projektant) je povinná vypracovať projektovú dokumentáciu v súlade s kontrolným zoznamom k bezbariérovosti, tzv. **„Checklistom – Vyhlásenie o bezbariérovej prístupnosti“** pre rôzne kategórie budov, ktoré sú dostupné na webovom sídle gestora HP https://horizontalneprincipy.gov.sk/hp-v-novom-po-2021-2027/index.html?csrt=17859234245088743815 ,v časti Riadiaca dokumentácia.
- **Podmienka dodržania kvality vnútorného prostredia** - Projektová dokumentácia musí obsahovať dodržanie kvality vnútorného prostredia zabezpečením požadovanej výmeny vnútorného vzduchu alebo aj ďalšími opatreniami zlepšujúcimi vnútorné prostredie. V prípade výdavkov základného komfortu budovy sa v projektovej dokumentácie uvedie či navrhované výdavky prispievajú ku kvalite vnútorného prostredia.
- Povinnou prílohou ŽoNFP ku každej verejnej budove v rámci Opatrenia 2.1.2 je **Energetický certifikát budovy pred jej obnovou (predrealizačný)** podľa §7 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov – podklad pre výpočet ukazovateľov úspory primárnej energie min. 30% a emisií CO_2. Po skončení projektu bude potrebné predložiť SIEA **Energetický certifikát budovy po obnove** (overenie dosiahnutej úspory primárnej energie min. 30%)
- Prílohou ŽoNFP pri realizácii opatrenia 2.1.2 môže byť aj **Energetický audit**, ktorý musí byť vypracovaný minimálne na predmet projektu odborne spôsobilou osobou v zmysle § 12 ods. 1 alebo § 13 zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti; v zmysle § 2 písm. j) zákona č. 321/2014 Z.

z. a musí obsahovať časti v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) až f) Vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 179/2015 Z. z. o energetickom audite. (Energetický audit nie je povinnou prílohou ŽoNFP pri opatrení 2.1.2),

- Energetický audit je povinnou prílohou pri realizácia opatrenia 2.2.2.
- Ak sa v prípade realizácie opatrenia 2.2.2 neuvádzajú údaje o merateľných údajoch týkajúcich sa OZE v Prílohe č. 6 ŽoNFP – Projektová dokumentácia a prípadne ani v Energetickom audite je potrebné predložiť náhradný dokument – **Stanovisko energetického audítora, ktorý stanoví hodnoty MU OZE**.
- **Stavebný rozpočet (na úrovni podrobnosti výkazu výmer)** musí byť vypracovaný a overený oprávnenou osobou (projektantom) s využitím stavebných cenníkov. Pečiatka v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov minimálne na krycom liste rozpočtu. Podrobný rozpočet stavebných prác vo forme výkaz výmer **nesmie byť starší ako 6 mesiacov** ku dňu predloženia ŽoNFP.
- **Stavebný rozpočet musí byť rozdelený podľa opatrení 2.1.2 a 2.2.2** a v rámci týchto opatrení **na jednotlivé hlavné aktivity projektu!!!** Neoprávnené výdavky musia byť vyčlenené v Samartino rozpočte.
- **Podmienky vyplývajúce zo zásady „nespôsobovať významnú škodu“ (DNSH)** – detailný popis podmienok je v Prílohe č. 8 Výzvy. Jedná sa o nasledovné podmienky:
  - Opatrenie 2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov: Podmienka č.: 7, 8, 9.
  - Opatrenie 2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou; Časť A. - Podmienka č. 1, 4, 5; Časť B. - Podmienka č. 3, 4, 5, 8, 9.
- Projekt musí byť z hľadiska navrhovanej činnosti **v súlade** s požiadavkami v oblasti posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie ustanovenými **Zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie**.
- Stanovisko organizácie ochrany prírody a krajiny k možnosti významného vplyvu návrhu plánu/ programu alebo projektu na územia európskej sústavy chránených území **Natura 2000.**
- Projekt musí byť v súlade s adaptáciou na zmenu klímy. Žiadateľ predkladá **Prílohu č. 12 ŽoNFP – Proporcionálne posúdenie klimatických rizík**, ktorú vypracuje oprávnená osoba (napr. stavebný inžinier v príslušnej oblasti).

Odporúčania k príprave projektových zámerov:

- Realizovať projekty **komplexnej obnovy verejných budov** z pohľadu zabezpečenia ich **maximálnej energetickej hospodárnosti.**
- Pri obnove budov realizovať **integrované projekty kombináciou opatrení 2.1.2 + 2.2.2** (zníženie energetickej náročnosti budovy + inštalácia zariadení OZE: fotovoltika, tepelné čerpadlá alebo slnečné termické kolektory).
- **Pre získanie dotácie na 100%** oprávnených výdavkov projektu **v rámci opatrenia 2.1.2,** musí plánovaná **úspora energie primárnej energie** dosiahnuť hodnotu **viac ako 60% !!!** (pri nižšej hodnote úspory sa znižuje COV) a súčasne musí byť **súčasťou projektu minimálne hlavná aktivita podľa písm. a) opatrenia 2.2.2** (inštalácia zariadení OZE) za účelom krytia spotreby budovy, ktorá je predmetom obnovy.
- V rámci PD je povinné v rámci technických možností navrhnúť **debarierizačné opatrenia**
- PD musí obsahovať **dodržanie kvality vnútorného prostredia** zabezpečením požadovanej výmeny vnútorného vzduchu alebo aj ďalšími opatreniami zlepšujúcimi vnútorné prostredie.
- Ak je to možné, zahrnúť do projektu **prípravu alebo inštaláciu infraštruktúry pre elektromobilitu** a **zelené opatrenia** (napr. zelené strechy / steny, systémy zadržiavania a využitia dažďovej vody).